

Odluka kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu

Koristeći se ovlastima povjerenima Visokome predstavniku člankom V Dodatka 10. (Sporazum o provedbi civilnog dijela Mirovnoga ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, po kojima je Visoki predstavnik konačna vlast u zemlji glede tumačenja toga Sporazuma o provedbi civilnog dijela Mirovnoga ugovora, i posebice uzimajući u obzir Članak II, 1., d. toga Sporazuma, po kojemu Visoki predstavnik: “pruža pomoć, kada to ocijeni prijeko potrebnim, u pronalaženju rješenja za sve poteškoće u svezi civilne provedbe”;

Pozivajući se na stavak XI, 2. Zaključaka konferencije o provođenju mira, održane u Bonnu 9. i 10. prosinca 1997. godine, kojim je Vijeće za provedbu mira pozdravilo nakanu Visokoga predstavnika da uporabi svoju konačnu vlast u zemlji glede tumačenja Sporazuma o provedbi civilnog dijela Mirovnoga ugovora, kako bi olakšao rješavanje bilo koje takve poteškoće, “donošenjem obvezujućih odluka, kada procijeni da je to prijeko potrebno” o određenim pitanjima, uključujući (sukladno točki c. ovoga stavka) “mjere radi osiguranja provedbe Mirovnoga sporazuma na cijelom području Bosne i Hercegovine i njenih entiteta”;

Ustvrdjujući da je Vijeće za provedbu mira na sastanku održanom u Madridu 16. prosinca 1998. godine istaknulo zadatke Visokog predstavnika koji uključuju usklađivanje napora međunarodne zajednice u svezi obrazovanja;

Ustvrdjujući nadalje da je Upravni odbor Vijeća za provedbu mira na sastanku održanom u Bruxellesu, 21. studenoga 2002. godine, zaključio da Bosna i Hercegovina treba “razvijati

zajedničku programsku jezgru koja će biti sukladna europskim standardima i racionalizirati postojeće strukture kako bi sustav financiranja i upravljanja (obrazovanja) postao učinkovitiji” i da je “u potpunosti podržao pet obećanja”, koja uključuju preuzetu obvezu Bosne i Hercegovine da “izradi, donese i provede zakone u entitetima i kantonima koji su u skladu s ljudskim pravima i načelima i standardima obrazovanja ugrađenima u zakonu državne razine (najmanje dva mjeseca prije početka školske godine 2004/2005.);

Podsjećajući nato da je prema uvjetima koji su joj postavljeni nakon ulaska u Vijeće Europe Bosna i Hercegovina bila obvezna do 24. travnja 2004. godine isključiti sve oblike segregacije i diskriminacije koji počivaju na narodnosnoj pripadnosti;

Pozdravljajući najvažniji cilj Strategije reforme obrazovanja da se obrazovanje depolitizira te da se stvore uvjeti koji će osigurati jednak pristup modernom obrazovanju visoke kakvoće u cijeloj zemlji;

Potpuno svjestan činjenice da, u svrhu postizanja ovoga cilja, sva djeca moraju imati pristup kvalitetnom obrazovanju u integriranim, višekulturalnim školama u kojima nema političke, vjerske, kulturalne i druge pristranosti niti diskriminacije, a koje poštuju prava sve djece;

Ustvrdjući daje Upravni odbor Vijeća za provedbu mira, u Priopćenju usvojenom na sastanku održanom 12. lipnja 2003. godine u Sarajevu, “zahtijevao od tijela vlasti Bosne i Hercegovine da provedu ove reforme (usvajanjem nacрта državnog Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini) i da poduzmu “korake k usklađivanju tri ‘nacionalna’ nastavna plana i programa u jednu zajedničku programsku jezgru na cijelom području Bosne i Hercegovine za sve predmete koji se predaju u osnovnim i srednjim školama općega smjera”;

Ustvrdjući nadalje da je Okvirnim zakonom o osnovnom i

srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, br. 18/2003 od 1. srpnja 2003.; u daljnjem tekstu: Okvirni zakon) utvrđeno da: "kako bi se postigla odgovarajuća kakvoća obrazovanja i standarda znanja te njihova usporedivost na domaćem i međunarodnom planu, nadležne obrazovne vlasti dužne su osigurati da se do početka 2003/2004. godine nastava u svim školama ostvari na osnovi zajedničkih jezgri nastavnih planova i programa, kako je utvrđeno ovim Zakonom";

Sa žaljenjem što Srednjobosanski kanton do sada nije uskladio svoje zakone o osnovnom i srednjem obrazovanju s Okvirnim zakonom;

Razmotrivši i uzevši sve ovo u obzir, Visoki predstavnik ovime donosi:

ODLUKU

kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu

(Službene novine Kantona Središnja Bosna, br. 11/01)

Taj Zakon čini sastavni dio ove Odluke i stupa na snagu kao zakon Kantona Središnja Bosna na dan predviđen u članku 18. Zakona, na privremenoj osnovi, sve dok ga Sabor Kantona Središnja Bosna ne usvoji u istom obliku, bez izmjena i dopuna i bez dodatnih uvjeta.

Ova Odluka stupa na snagu odmah i odmah se objavljuje u "Službenim novinama Kantona Središnja Bosna".

Sarajevo , 7. srpnja 2004.

*Paddy Ashdown
Visoki predstavnik*

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem školstvu

Članak 1.

U Zakonu o srednjem školstvu (Službene novine Kantona Središnja Bosna, broj 11/01) članak 5. mijenja se i glasi:

“Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavat će se u svim srednjim školama sukladno članku 7. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, br. 18/03; u daljnjem tekstu: Okvirni zakon).

Nastavnici moraju uvažavati te objašnjavati razlike između tri službena jezika Bosne i Hercegovine, kad god je to od značenja za predmete koje predaju.

Ne smije biti diskriminacije učenika zbog njihovih vjerskih, rasnih, narodnosnih, spolnih, kulturnih i drugih posebitosti niti zbog služenja bilo kojim jezikom ili pismom konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

Ne smije biti diskriminacije nastavnika ili drugog zaposlenika pri imenovanju, uvjetima zaposlenja, napredovanju ili prilikom donošenja druge odluke koja se na njega odnosi, zbog toga što se u školi služi bilo kojim jezikom konstitutivnih naroda usmeno se ili pisano izražavajući.”

Članak 2.

Članak 6. mijenja se i glasi:

“Državljaninu Bosne i Hercegovine koji se sukladno Zakonu o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina (Službeni glasnik BiH, broj 12/03) izjasni pripadnikom nacionalne manjine, osigurat će se nastava iz materinjeg jezika i druga prava

prema Zakonu o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Ako osoba na koju se primijenjuje prethodni stavak želi pohađati nastavu iz materinjeg jezika na svome jeziku, prilikom upisa će obavijestiti školu da je pripadnik nacionalne manjine, a škola će to prihvatiti kao činjenicu bez daljnjih provjera i dokaza.

Nastava iz materinjeg jezika može se obavljati u razredu, u odvojenom razredu ili grupi ili pojedinačno.

Nastavnik zadužen za nastavu iz prethodnoga stavka mora imati dovoljno znanja odnosnoga jezika, kako bi se osiguralo da može predavati jezik na odgovarajućoj razini.

Ministar obrazovanja, nauke, kulture i športa Kantona (u daljnjem tekstu: ministar) odgovoran je za uspostavu nastavnoga plana i programa nastave materinjeg jezika te za osiguravanje nastavnih sredstava za tu nastavu.”

Članak 3.

U članku 9. stavak 1. mijenja se i glasi:

“Srednju školu može osnovati domaća ili strana pravna ili fizička osoba, u svim oblicima vlasništva, sukladno ovome Zakonu.”

U istom članku dodaje se novi stavak 8. koji glasi:

“Privatna škola može se osnovati sukladno načelima i mjerilima utvrđenima ovim Zakonom te ostalim uvjetima i kriterijima utvrđenima propisima iz oblasti obrazovanja.

Član 4.

Iza članka 9. dodaje se novi članak 9a. koji glasi:

“Danom stupanja na snagu ovoga Zakona ujedinit će se ravnanje i uprava u svim školama koje koriste istu školsku zgradu i u područnim školama u kojima ravnanje i uprava nisu

jedinstveni s matičnom školom ili gdje se nastava izvodi u više nastavnih planova i programa.

Škole iz stavka 1. ovoga članka imat će jednog ravnatelja i pomoćnika ravnatelja koji ne mogu biti pripadnici istog konstitutivnog naroda ili Ostalih, jedan školski odbor i jedno tajništvo. Ravnanje i upravljanje školom uredit će se i ustrojiti na način koji osigurava ravnu pravnost jezika, pisma, akata, školskih isprava i školskih programa.”

Članak 5.

U članku 16. dodaje se stavak 4. koji glasi:

“Statusne promjene škole, osim prijavljivanja sudu, obvezno se prijavljuju Ministarstvu radi upisa u Registar škola.”

Članak 6.

U članku 18. stavak 1. mijenja se i glasi:

“Srednja škola može organizirati izvođenje dijela nastavnih planova izvan svog glavnog sjedišta, sukladno zakonu i drugim propisima uz suglasnost Ministarstva. Na području Kantona nastavne planove mogu provoditi škole čije je sjedište izvan Kantona, sukladno ovom Zakonu i drugim propisima te uz suglasnost Ministarstva.”

Članak 7.

U članku 26. stavak 1. mijenja se i glasi:

“Nastavne planove i programe, uključujući i zajedničku jezgru nastavnih planova i programa, donosi Ministarstvo za sve vrste srednjih škola”.

Iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

“Nastavne planove i programe za sve vrste srednjih škola, uključujući i zajedničku jezgru nastavnih planova i programa, Ministarstvo donosi u skladu sa zajedničkom jezgrom nastavnih planova i

programa kako je utvrdi Agencija za nastavne planove i programe, sukladno člancima 42., 43. i 48. Okvirnog zakona.

Standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata, koje utvrđuje Agencija za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju sukladno člancima 46. i 47. Okvirnog zakona, usvaja i provodi Ministarstvo.”

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4.

Članak 8.

Iza članka 34. dodaje se članak 34a. koji glasi:

“Srednja škola svoju ulogu i obveze ostvaruje u okruženju poticajnom za stjecanje znanja; koje poštuje i podržava individualnost svakog učenika, kao i njegov kulturni i narodnosni identitet, jezik i vjeru; koje je sigurno i u kojem ne postoji bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, tjelesnog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja ili degradiranja ni štete po zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili uporabom drugih opojnih ili nezakonitih tvari”.

Članak 9.

Iza članka 38. dodaje se članak 38a. koji glasi:

“Tijekom nastavnih i drugih aktivnosti u školi ne smiju se uporabljati ili izlagati didaktički ni drugi materijali, a nastavnici i drugo školsko osoblje ne smiju davati izjave koje bi se opravdano mogle smatrati uvredljivima za jezik, kulturu ili vjeru učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj ili vjerskoj skupini.

Za nadzor nad provođenjem odredbi stavka 1. ovoga članka nadležno je Ministarstvo. Po primljenoj prijavi postupak provodi posebna komisija koju osniva ministar.

Na prijedlog komisije iz prethodnoga stavka, Ministarstvo

donosi konačnu i obvezujuću odluku.”

Članak 10.

Članak 53. mijenja se i glasi:

“Djecaimladežsposebnimobrazovnimpotrebama obrazovat će se uredovnim školamaipremaprogramimaprilagođenimanjihovim pojedinačnim potrebama. Pojedinačni program, prilagođennjihovimmogućnostima isposobnostima, izrađujesezasvakogučenika, uzobveznoodređivanjedefektološkogilogopedskogstatusa.

Djeca i mladež s ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelomično ili u cjelini obrazovati u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama, ako im nije moguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

Djeca koja ne mogu pohađati redovnu školu mogu pohađati posebno odjeljenje koje može biti u sastavu redovne škole.

Kategorije, postupak identifikacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog osoblja za rad s djecom i mladeži s posebnim potrebama i druga pitanja pobliže se uređuju podzakonskim propisom.”

Članak 11.

U članku 55. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

“Srednjoškolsko obrazovanje dostupno je svima prema postignutom uspjehu u osnovnoj školi, osobnom interesu i sposobnostima.”

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Dodaje se novi stavak 6. koji glasi:

“Srednjoškolsko obrazovanje u javnim ustanovama besplatno je, što podrazumijeva osiguranje uvjeta za slobodan pristup i sudjelovanje u obrazovanju, posebice glede osiguranja pristupa

besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom potrebnom didaktičkom materijalu.”

Članak 12.

Iza članka 57. dodaje se članak 57a. koji glasi:

“Učeniku koji prelazi iz jednog obrazovnog programa u drugi u okviru iste struke, vrijeme obrazovanja u prethodnom obrazovnom programu na području Bosne i Hercegovine priznaje se za daljnji nastavak obrazovanja u Kantonu, sukladno nastavnom planu i programu i drugim uvjetima utvrđenim važećim propisima.

Ako se prema uvjetima iz prethodnog stavka učenik upisuje u slijedeći razred (godinu), škola mu je dužna omogućiti polaganje moguće razlike predmeta najkasnije do 15. travnja tekuće godine”.

Članak 13.

U članku 66. stavak 7. mijenja se i glasi:

“Ako nastavničko vijeće ne prihvati prigovor, učenik ili roditelj imaju pravo prigovora Ministarstvu, koje će donijeti odluku u roku od tri dana. Odluka je za školu obvezujuća.”

Članak 14.

U članku 71. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

“Svjedodžbe i diplome o završenom obrazovanju, stečene po nastavnom planu i programu i izdane od ovjerovljenih obrazovnih ustanova na području Bosne i Hercegovine, imaju isti status kao svjedodžbe i diplome izdane u Kantonu.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu u Bosni i Hercegovini koje nije okončano dodjelom svjedodžbe ili diplome, priznaje se bezuvjetno za daljnji nastavak i završetak obrazovanja u istom programu u Kantonu.”

Član 15.

Članak 80. mijenja se i glasi:

“Radi povezivanja s društvenom zajednicom i suradnje roditelja i škole, u osnovnoj školi osniva se vijeće roditelja i vijeće učenika.

Vijeće roditelja čine predstavnici roditelja, predstavnici škole (nastavnici, učenici i administrativno osoblje) i zainteresirani predstavnici lokalne zajednice, s tim da većinu u vijeću čine roditelji.

Način i postupak osnivanja i rada vijeća pobliže se uređuju općim aktima škole i statutom vijeća.

Vijeće roditelja:

- a) promiče interese škole u zajednici na čijem se području škola nalazi;
- b) predstavlja stavove roditelja učenika školskom odboru;
- c) potiče aktivno uključivanje roditelja u rad škole;
- d) obavještava školski odbor o svojim stavovima o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom, kada to ocijeni potrebnim ili na zahtjev školskog odbora;
- e) sudjeluje u izradi i ostvarenju odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi;
- f) predlaže i bira predstavnike roditelja u školski odbor.

U svrhu poboljšanja saradnje između lokalne zajednice, škola i roditelja, u osnovnim se školama može osnovati udruženje roditelja i nastavnika.”

Članak 16.

Iza članka 80. dodaje se članak 80a. koji glasi:

«Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika, čija su dužnosti:

a) promicanje interesa škole u zajednicu čijem se području škola nalazi;

b) predstavljanje stavova učenika o radu škole;

c) obavješćivanje školskog odbora o svojim stavovima o svakom pitanju koje se odnosi na upravljanje školom, kada to cijeni potrebnim i na zahtjev školskog odbora.

Postupak osnivanja i način rada vijeća učenika utvrđuju se općim aktima škole.»

Članak 17.

U članku 83. stavku 1. na kraju rečenice dodaju se riječi: "koji raspisuje školski odbor".

Stavak 2. mijenja se i glasi:

"Zaposlenici iz stavka 1. ovoga članka mogu zasnovati radni odnos na određeno vrijeme i bez natječaja, ako se radi o privremenim zamjenama nastavnika i stručnih suradnika, a najduže na vrijeme od 60 dana."

Dodaje se stavak 3. koji glasi:

"Vjeroučitelj u školi ne može zasnovati radni odnos ako mu nadležna crkva ili vjerska zajednica nije izdala ispravu o ovlasti za podučavanje vjeronauka."

Članak 18.

U članku 96. stavak 3. mijenja se i glasi:

"Stručni pedagoški nadzor obavljat će zavodi za školstvo,

sukladno propisima koje donosi Ministarstvo”

Članak 19.

Članak 99. mijenja se i glasi:

“Srednjom školom upravlja školski odbor, koji se bira iz reda osoblja škole, osnivača škole, lokalne zajednice i roditelja, prema postupku koji podzakonskim propisom uređuje ministar. Izbor se obavlja po načelu ravnopravne zastupljenosti predstavnika ovih struktura.

Sastav školskog odbora mora odražavati narodnosnu strukturu učenika, roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, sukladno Okvirnom zakonu.

Obavljanje dužnosti članaka školskog odbora dobrovoljno je i bez naknade”.

Članak 20.

U članku 111. dodaje se nova alineja četvrta koja glasi:

” – ako bilo na koji način naruši okruženje u kojem djeluje (članak 34a.).”

Članak 21.

Ovaj Zakon se objavljuje u “Službenim novinama Kantona Središnja Bosna” i stupa na snagu danom objave.